

Wpływ publicznych systemów emerytalnych na nierówności majątkowe w Unii Europejskiej. Zakres substytucji pomiędzy oszczędnościami w systemie emerytalnym, a majątkiem prywatnym gospodarstw domowych.

Nierówności ekonomiczne są obecnie jednym z głównych tematów badawczych w ekonomii oraz istotnym zagadnieniem w debacie publicznej. Badania dotyczące nierówności majątkowych rozwijają się szczególnie dynamicznie ze względu na poprawiającą się dostępność danych oraz postęp metodologiczny.

Majątek mierzony jest zwykle na poziomie gospodarstwa domowego, ponieważ gospodarstwa domowe wspólnie podejmują decyzję o dochodach i konsumpcji. Zdecydowana większość badań majątków gospodarstw domowych opiera się na koncepcji majątku prywatnego. Podejście to może być w wielu przypadkach uzasadnione, ale nie dostarcza pełnej wiedzy o majątkach gospodarstw domowych, ponieważ ignoruje uprawnienia gospodarstw domowych w publicznych systemach emerytalnych. Uprawnienia te w literaturze naukowej często określane są mianem majątku socjalnego. Tymczasem teoria ekonomii i istniejąca literatura empiryczna wskazują, że dla większości gospodarstw domowych uprawnienia w publicznych systemach emerytalnych stanowią większość zgromadzonego majątku. Uprawnienia w publicznych systemach emerytalnych mają wpływ na decyzje alokacyjne gospodarstw domowych, zmniejszają nierówności majątkowe oraz częściowo wyjaśniają międzynarodowe zróżnicowanie wartości majątku gospodarstw domowych.

Pierwszym celem niniejszego projektu badawczego jest oszacowanie dystrybucji majątku poszerzonego w państwach Unii Europejskiej oraz pomiar wpływu publicznego systemu emerytalnego na nierówności majątkowe. Drugim celem niniejszego projektu badawczego jest oszacowanie zakresu substytucji pomiędzy uprawnieniami w publicznym systemem emerytalnym oraz majątkiem prywatnym gospodarstw domowych.

Dystrybucja majątku socjalnego gospodarstw zostanie oszacowana na bazie danych z trzeciej edycji Household Finance and Consumption Survey, czyli europejskiego badania majątków gospodarstw domowych realizowanego przez Europejski Bank Centralny. W oszacowaniach zostanie uwzględniona nie tylko wartość indywidualnych oszczędności emerytalnych, ale także prawdopodobieństwo częściowego odziedziczenia emerytury po zmarłym partnerze. Następnie dystrybucja majątku socjalnego zostanie połączona z dystrybucją majątku prywatnego. Powstała w ten sposób dystrybucja majątku poszerzonego opisze całość majątku gospodarstw domowych. W pierwszym etapie realizacji projektu wartość majątku socjalnego oraz wartość majątku poszerzonego zostaną oszacowane dla Polski, w następnym dla dwudziestu innych państw biorących udział w HFCS.

Projekt wypełnia istniejące luki w literaturze oraz wpisuje się w dynamicznie rozwijający się obszar badawczy. Prowadzone badania są istotne nie tylko z punktu widzenia ekonomistów, ale również twórców polityk publicznych. Ich rezultaty będą mogły być wykorzystane do oceny konsekwencji dystrybucyjnych polityk publicznych oraz adekwatności oszczędności emerytalnych.